

Zpráva o činnosti

Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

v roce 2017

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) byla zřízena usnesením vlády ze dne 22. března 2006 č. 288.

Statut Rady byl schválen usnesením vlády ze dne 22. března 2006 č. 288. Poslední aktualizace Statutu byla provedena usnesením vlády ze dne 23. května 2016 č. 470.

Výroční zpráva Rady vlády pro seniory a stárnutí populace za rok 2017

(podle závazné osnovy povinné části výroční zprávy poradního orgánu vlády,
dle usnesení vlády ze dne 20. února 2002 č. 175)

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) ve své činnosti usiluje o vytvoření podmínek pro zdravé, aktivní a důstojné stárnutí a stáří v České republice a aktivní zapojení starších osob do ekonomického a sociálního rozvoje společnosti v kontextu demografického vývoje. Usiluje o rovnoprávné postavení seniorů ve všech oblastech života, ochranu jejich lidských práv a o rozvoj mezigeneračních vztahů v rodině a ve společnosti. Její činnosti podrobněji vymezuje článek 2 odst. 2 písm. a) až g) Statutu Rady.

I. Předseda a členové

Dle Statutu Rady, článek 3 odst. 5 se funkční období členů Rady kryje s funkčním obdobím vlády. Členství všech členů Rady z průběhu roku 2017 tak bylo ukončeno 13. prosince 2017, kdy prezident ČR jmenoval novou vládu.

Dle usnesení vlády ze dne 23. května 2016 č. 470, o změně Statutu Rady vlády pro seniory a stárnutí populace, je předsedou Rady ministr práce a sociálních věcí, a to z titulu své funkce. Předsedkyní Rady byla v roce 2017 ministryně práce a sociálních věcí Mgr. Michaela Marksová, a to ode dne 29. ledna 2014, kdy prezident ČR Ing. Miloš Zeman jmenoval podle čl. 68 odst. 2 ústavního zákona ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, na návrh předsedy vlády Mgr. Bohuslava Sobotky členy vlády a pověřil je řízením ministerstev.

Místopředsedkyní Rady byla od 6. května 2015 (viz též dále bod II) Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová, náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí pro řízení sekce sociální a rodinné politiky. Na základě usnesení vlády ze dne 23. května 2016 č. 470 byla další místopředsedkyní Rady Mgr. Martina Štěpánková, náměstkyně ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu.

Rada má 28 členů, kterými jsou předseda Rady, místopředsedové Rady a další členové. V Radě jsou zastoupena následující ministerstva: zdravotnictví, financí, vnitra, školství, mládeže a tělovýchovy, pro místní rozvoj a dopravy. Dále jsou v Radě zastoupeni: místopředseda ČSÚ, zástupci zaměstnanců, zaměstnavatelů, výborů pro sociální politiku a zdravotnictví Parlamentu ČR, samosprávy, zdravotních pojišťoven, odborné veřejnosti, seniorských organizací a nestátních neziskových organizací. Složení Rady vytváří předpoklad pro spolupráci v oblastech působnosti Rady.

Přehled složení Rady

Člen Rady	Funkce v reprezentované instituci	Funkce v Radě	Členem Rady od
Mgr. Michaela Marksová	ministryně práce a sociálních věcí	předsedkyně	29. 1. 2014
Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová	náměstkyně pro řízení sekce sociální a rodinné politiky	místopředsedkyně	6. 5. 2015

Mgr. Martina Štěpánková, MPA	náměstkyně pro řízení sekce pro lidská práva	místopředsedkyně	1. 3. 2014
Ing. Petr Pavelek, Ph.D.	náměstek ministerstva financí	člen	11. 11. 2016
Mgr. et Mgr. Dana Prudíková, Ph.D.	náměstkyně MŠMT	členka	8. 8. 2015
Mgr. Monika Pálková, MPA	náměstkyně ministerstva vnitra	členka	9. 6. 2014
prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D.	náměstek ministerstva zdravotnictví	člen	19. 5. 2017
Ing. Zdeňka Pikešová, MPA	státní tajemnice Ministerstva pro místní rozvoj	členka	16. 2. 2015
Mgr. Kamil Rudolecký	náměstek ministerstva dopravy	člen	16. 5. 2014
Alena Nohavová	poslankyně, členka Výboru pro sociální politiku PSP ČR	členka	20. 2. 2015
MUDr. Lumír Kantor, Ph.D.	senátor, zástupce Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku SPČR	člen	1. 2. 2017
Mgr. Jana Vildumetzová	zástupkyně Asociace krajů ČR	členka	12. 6. 2017
Ing. Martin Charvát	zástupce Svazu měst a obcí ČR	člen	19. 5. 2017
Mgr. Ing. Martin Zelený, Ph.D.	zástupce ČSÚ	člen	26. 7. 2017
Mgr. Tereza Hejlová	zástupkyně Svazu průmyslu a dopravy ČR	členka	16. 5. 2014
Ing. Jaroslav Ulma	zástupce Českomoravské konfederace odborových svazů ČR	člen	19. 4. 2006
Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo	zástupce Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR	člen	22. 7. 2013
Ing. Darina Ulmanová, MBA	ředitelka Zaměstnanecké pojišťovny Škoda, zástupkyně Svazu zdravotních pojišťoven ČR	členka	9. 6. 2014
Ing. Zdeněk Kabátek	ředitel Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR	člen	25. 1. 2013
Mgr. Jan Lorman	ředitel spolku Život 90, zástupce seniorské organizace	člen	19. 4. 2006
RSDr. Zdeněk Pernes	předseda Rady seniorů ČR, zástupce seniorské organizace	člen	19. 4. 2006
Ing. Oldřich Pospíšil	předseda Svazu důchodců, zástupce seniorské organizace	člen	10. 3. 2010
doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.	předsedkyně České alzheimerovské společnosti, zástupkyně NNO	členka	19. 4. 2006
Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA	prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, zástupce NNO	člen	27. 8. 2007
Bc. Vlastimila Faiferlíková	ředitelka spolku TOTEM-	členka	9. 6. 2014

	RDC, zástupkyně NNO		
prof. MUDr. Hana Matějovská Kubešová	Fakultní nemocnice Brno, zástupkyně odborné veřejnosti	členka	9. 6. 2014
PhDr. Jindřich Kadlec	předseda České asociace pečovatelské služby, zástupce odborné veřejnosti	člen	9. 6. 2014
JUDr. Vít Samek	Českomoravská konfederace odborových svazů, zástupce odborné veřejnosti	člen	19. 4. 2006
Mgr. Anna Šabatová	veřejná ochránkyně práv	stálý host	16. 4. 2014

II. Sekretariát Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

Funkci sekretariátu Rady vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) vykonává od 6. května 2015 Oddělení politiky stárnutí (dále jen „Oddělení“). Vedoucí sekretariátu Rady byla v roce 2017 Ing. Jana Ryšánková, později Mgr. Kateřina Kňapová. Vedoucí sekretariátu v souladu s pokyny předsedkyně Rady řídí činnost sekretariátu a odpovídá za plnění jeho úkolů. Funkci tajemnice Rady vykonávala během roku 2017 zaměstnankyně oddělení Mgr. Hana Končelová; při posledním zasedání pak Mgr. Pavel Sulík a Mgr. Irena Buršová.

Sekretariát na základě Statutu Rady a pokynů předsedkyně a místopředsedkyň Rady zpracovává odborné podklady pro jednání Rady, organizačně zabezpečuje činnost Rady (připravuje zasedání Rady, pořizuje zápisy ze zasedání, zveřejňuje informace o činnosti Rady na internetových stránkách MPSV, zpracovává materiály pro jednání vlády na základě doporučení Rady, připravuje výroční zprávy o činnosti Rady atd.). Sekretariát na základě podkladů jednotlivých resortů zpracovává zprávy o plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, dále stanoviska k návrhům koncepčních dokumentů a právních předpisů z hlediska agendy seniorů a přípravy na stárnutí. Sekretariát se v roce 2017 rovněž zabýval agendou rodinné politiky, sociálních služeb, sociálního bydlení a začleňování i z hlediska mezinárodních závazků.

III. Přehled činnosti

V roce 2017 se Rada sešla čtyřikrát, a to na 30. – 33. zasedání.

Program 30. zasedání Rady (21. února 2017)

1. Zpráva o činnosti Rady v roce 2016 a plán činnosti Rady na rok 2017
2. Návrh plánu činnosti Rady v roce 2017
3. Informace Ministerstva práce a sociálních věcí
  - Příprava nového strategického dokumentu pro období 2018–2022
  - Národní konventy k přípravě na demografické změny - témata, termíny
  - Dotace VÚA
4. Informace z pracovních skupin Rady
5. Reforma psychiatrické lůžkové péče – zkušenosti z transformace psychiatrické péče probíhající od roku 2016 a hrazené z ESF
6. Různé

Program 31. zasedání Rady (11. dubna 2017)

1. Analýza kvality života seniorů v ČR: prezentace výsledků výzkumného projektu
2. Soutěž Obec přátelská seniorům: nastavení spolupráce Rady a MPSV
3. Systém geriatrické následné a dlouhodobé péče: aktuální problematika poskytování a financování
4. Nádorová onemocnění seniorů: Aktuální situace, účinnost preventivních programů, možnosti řešení
5. Bezpečnost seniorů jako priorita: spolupráce MPSV a HZS ČR
6. Strategie přípravy na stárnutí pro období 2018-2022: informace o průběhu přípravy
7. Sdružení cen Senior roku do jedné akce: informace o výsledcích jednání
8. Různé

Program 32. zasedání Rady (23. května 2017)

1. Strategie přípravy na stárnutí pro období 2018-2022: informace o průběhu přípravy
2. Národní konvent k přípravě na stárnutí populace: informace o průběhu a přípravě aktivit
  - Kulaté stoly a mezinárodní konference
  - Cena Rady vlády pro seniory a stárnutí populace
  - Sdružení seniorských ocenění do jedné akce
3. Zpráva o plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 za rok 2016
4. Dotační programy MPSV na podporu seniorů pro obce a kraje
5. Situace v legislativě týkající se seniorů: informace o stavu projednávání v PSP ČR
6. Různé

Program 33. zasedání Rady (5. září 2017)

1. Stárnutí populace ve strategickém rámci Česká republika 2030
2. Shrnutí prosazených politik v oblasti politiky stárnutí od roku 2014
3. Zhodnocení činnosti Odborné komise pro důchodovou reformu
4. Strategie přípravy na stárnutí pro období 2018-2022 – informace o stavu příprav
5. Dotační programy MPSV na podporu seniorů pro obce a kraje
6. Cena Rady vlády pro seniory a stárnutí populace
7. Plánované aktivity odboru rodinné politiky a politiky stárnutí
8. Vývoj dění v politice stárnutí na mezinárodní úrovni
9. Různé

Pracovní skupiny Rady a jejich předsedové:

1. PS na ochranu práv starších osob – předseda Mgr. Jan Lorman
2. PS na podporu zaměstnávání starších osob – předsedkyně Mgr. Miriam Zábrženská (do 1. 6. 2016), předseda Mgr. Jan Dobeš (od 26. 9. 2016)
3. PS na podporu rozvoje služeb pro seniory – předseda Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA
4. PS na podporu vzdělávání a dobrovolnictví – předsedkyně Ing. Klára Nehodová

Pracovní skupiny nemají vlastní statut. Podle schváleného jednacího řádu jednají neformálně a rozhodují konsensuálně. Podle článku 6 odst. 3 Statutu Rady se pracovní skupiny zabývají dílčími otázkami z oblasti působnosti Rady, zejména připravují podklady pro zasedání Rady. Členové Rady se přitom mohou účastnit jednání všech pracovních skupin. Podle odst. 2

článku 6 Statutu Rady mohou být k práci v pracovní skupině Rady přizváni i externí spolupracovníci. Externími spolupracovníky pracovních skupin Rady by měli být uznávaní odborníci na danou problematiku, kteří budou do pracovních skupin přizváni předsedou pracovní skupiny. Členové pracovních skupin mohou předsedovi takové odborníky navrhnout. Externí spolupracovníci se účastní jednání pracovních skupin jako stálí spolupracovníci. Spolupracující organizace jsou dány zejména zastoupením organizací a subjektů v Radě.

IV. Výstupy

30. zasedání Rady (21. února 2017)

Jako na každém prvním zasedání Rady v novém kalendářním roce byla zhodnocena a schválena Výroční zpráva Rady za rok 2016 a také plán práce Rady na rok 2017. Oba materiály obdrželi členky a členové Rady před zasedáním a měli možnost je připomínkovat.

Rada diskutovala situaci, kdy u příležitosti Mezinárodního dne seniorů 1. října je vyhlašováno několik cen, které si vzájemně konkurují. Předsedkyně Rady proto předložila návrh na sjednocení ocenění Radě k projednání. Po diskusi byl tento návrh jednomyslně přijat.

Vedoucí oddělení politiky stárnutí MPSV Ing. Jana Ryšánková informovala Radu o stavu příprav nového strategického dokumentu týkajícího se seniorů a stárnutí pro období 2018 – 2022. Informace o aktualizaci Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 – 2017 budou na Radě prezentovány pravidelně, stejně jako jsou k připomínkování dokumentu vyzvány všechny její členky a členové.

Ředitelka odboru rodinné politiky a politiky stárnutí MPSV Dipl.-Pol. Jana Maláčová MSc. informovala Radu o nové aktivitě MPSV – uspořádání odborných diskusí v rámci tzv. Národního konventu k přípravě na stárnutí společnosti. Konventů na partikulární témata týkající se stárnutí populace je na rok 2017 plánováno šest. Rada byla seznámena s průběhem dotačního řízení v programu Podpora VÚA na rok 2017 a průběhem legislativního procesu ohledně zákona o sociálním bydlení.

Následně byla na Radě představena a diskutována práce čtyř pracovních skupin Rady, př. problematika úhrady očkovací látky pro očkování seniorů proti pneumokokovým infekcím, koncept Age Managementu či seniorské vzdělávání.

Poté bylo komplexně představeno téma reformy psychiatrické péče. Kromě člena Rady prof. Romana Prymuly z Ministerstva zdravotnictví vystoupili také hosté – MUDr. Martin Hollý, ředitel psychiatrické nemocnice Bohnice, a Mgr. Jan Vrbický, vedoucí Oddělení sociálních služeb MPSV.

V menší míře byly představeny a diskutovány projekt Senior akademie Brno k tématu prevence trestné činnosti páchané na seniorech; hrazení a doplatek na inkontinenční pomůcky, možnosti ustanovení náměstka pro seniory na MPSV a tzv. zákon o seniorech.

31. zasedání Rady (11. dubna 2017)

Druhé zasedání Rady v roce 2017 začalo prezentací výsledků výzkumného projektu Analýza kvality života seniorů v České republice. Jeho hlavním cílem bylo provedení detailní

a komplexní analýzy kvality života českých seniorů, na jejímž základě bude možno formulovat návrhy ke zkvalitnění jejich života. Výzkum byl zpracován pro MPSV v roce 2016 na základě veřejné zakázky TAČR, jeho řešitelkou byla Doc. Ing. Lea Kubíčková, Ph.D. z Mendelovy univerzity v Brně, která Radě výsledky výzkumu představila.

Další odbornou prezentaci přednesl Prof. MUDr. J. Žaloudík, CSc. na téma Nádorová onemocnění seniorů: Aktuální situace, účinnost preventivních programů, možnosti řešení. Prof. Žaloudík shrnul celkovou situaci kolem onkologických onemocnění a poté vyzdvihl několik konkrétních záležitostí. Jako negativní zmínil mediální obraz onkologických onemocnění, která jsou prezentována jako hrůzná a jejich léčba jako velice nákladná. Cílem je proměnit tento obraz směrem k včasnému zachytu. Současná legislativa v ČR nabízí preventivní vyšetření hrazená z veřejného zdravotního pojištění, která postihují jen část nádorových rizik. Další problém představuje situace praktických lékařů, z nichž pouze část provádí preventivní opatření na žádoucí úrovni, problém je tedy převážně organizační.

MPSV v letošním roce poprvé vyhlásí soutěž Obec přátelská seniorům. Jedná se o dotační program pro obce v pěti velikostních kategoriích, jejímž cílem je podpořit politiku stárnutí na úrovni nejbližší občanům. Alokace činí 6 mil. Kč, které bude možné v případě vysokého zájmu navýšit. Hlasováním bylo schváleno uvedení Rady jako spolu-vyhlašovatele soutěže. Dále Rada odsouhlasila návrh složení dotační komise pro tento dotační program.

K tématu systém geriatrické následné a dlouhodobé péče vystoupili zástupci Ministerstva zdravotnictví a doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D., která téma k projednávání navrhla. K poskytování této péče byl přijat akční plán, jehož cílem je dosáhnout obecných změn ve smyslu zjednodušení, zpřehlednění a nastavení financování a vykazování. Rada byla seznámena se systémem úhrad. Již druhým rokem dochází k jejich sjednocování, zásadní stále zůstává, zda se pacient nachází v lůžkovém zařízení, doma nebo v pobytovém zařízení sociálních služeb. Iva Holmerová upozornila na potřebu specializované geriatrické péče nejen v akutní péči, ale též v péči následné a dlouhodobé. Apelovala především na nutnost větší návaznosti sociálních a zdravotních služeb a tudíž pro systémový přístup ve spolupráci MPSV a Ministerstva zdravotnictví (dále jen „MZd“). Některé problémy by měla řešit novela zákona o sociálních službách, legislativní proces se ovšem s končícím mandátem vlády zastavil. Rada se shodla, že je třeba apelovat na novou vládu a k tématu se vrátit na některém z příštích zasedání.

Poslankyně Alena Nohavová informovala Radu o tom, že Poslanecká sněmovna schválila pozměňovací návrh týkající se očkování seniorů nad 65 let věku proti pneumokokovým nákazám, které by mělo být hrazeno z veřejného zdravotního pojištění. Návrh novely, která by v budoucnu umožnila plnou úhradu i případných nových vakcín se v legislativním procesu zastavil. Členové Rady se shodli, že budou apelovat na jeho pokračování s novou vládou a že se k tématu vrátí na některém z příštích zasedání Rady.

Ředitelka Odboru rodinné politiky a politiky stárnutí představila Radě průběh práce na strategickém dokumentu, který bude navazovat na Národní akční plán, jehož platnost vyprší na konci roku 2017.

Na minulém zasedání navrhla předsedkyně Rady sdružit různé ceny pro ocenění seniorů do jedné akce. Od té doby proběhlo jednání mezi MPSV, MZd a organizacemi Život 90 a Nadace Charty 77, které se shodly na sdružení ceny pod společnou akci. Oldřich Pospíšil ze Svazu důchodců vyjádřil rovněž zájem se na akci podílet.

Posledním příspěvkem k projednání byla na podnět MZd Souhrnná správa o plnění Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc za rok 2016. Zástupkyně MZd Mgr. Stanislava Kottbauerová a MUDr. Simona Papežová seznámily Radu s plněním jednotlivých opatření. Do diskuse vstupovala především Iva Holmerová, nově také předsedkyně mezinárodní platformy Alzheimer Europe, která prosila o konkretizaci některých aspektů a jejich financování. Prof. MUDr. Hana Matějovská Kubešová z Fakultní nemocnice Brno informovala Radu o pilotním projektu časné diagnostiky Alzheimerovy demence a podobných neurodegenerativních onemocnění v Brně.

Mistopředsedkyně Rady přečetla navrhované znění usnesení: „*Rada vlády pro seniory a stárnutí populace vzala na vědomí materiál Souhrnná zpráva o plnění Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc za rok 2016 s návrhem na jeho aktualizaci*“ Rada již nebyla z důvodu přítomnosti pouze 14 členů usnášeníschopná. Hlasování o návrhu usnesení v uvedeném znění tedy proběhlo později per rollam.

32. zasedání Rady (23. května 2017)

I na tomto zasedání informovala ředitelka Odboru rodinné politiky a politiky stárnutí Radu o průběhu práce na strategickém dokumentu. Jana Maláčová dále představila Radě další aktivity odboru, konkrétně pod hlavičkou Národního konventu. Tyto vysoce odborné kulaté stoly již proběhly třikrát (témata: bydlení; socioekonomická situace a chudoba seniorů; sociálně-zdravotní pomezí) a v roce 2017 proběhnou další dva (trh práce; dobrovolnictví a vzdělávání seniorů). Na konferenci plánované při příležitosti Mezinárodního dne seniorů 1. října se bude předávat Cena Rady vyzdvihující osobnosti, které se zasazují o zvyšování kvality života seniorů v ČR. Rada následně odhlasovala složení komise, která bude vyhodnocovat došlé nominace.

Dalším bodem zasedání bylo představení Zprávy o plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 za rok 2016 (dále jen „Zpráva“). Toto, již čtvrté hodnocení, proběhlo za pomoci indikátorů vypracovaných Mendelovou univerzitou. Indikátory sledovaly 163 vybraných opatření NAP, tedy asi 80% všech opatření. Plněno bylo 152 ze 163 sledovaných opatření, NAP jako celek byl tedy plněn na 93%. 152 plněných opatření bylo plněno průměrně na 90%. Následná diskuse se zabývala obecněji změnami a opatřeními na podporu seniorů v roce 2016, a také místy, kde je možné udělat více – především navýšit finance v dotačních titulech. Některé resorty stále nedostatečně reflektují problematiku stárnutí při své práci, např. ve sportu či vzdělávání, přestože obě oblasti podporují celkovou kondici seniorů a oddalují tak institucionální péči.

Byly představeny dotační tituly MPSV podporující seniory, v současnosti jsou tři. Prvním z nich je Podpora veřejné účelných aktivit (VÚA), z něhož již byly vyplaceny prostředky pro letošní rok. Před uzavřením je program na podporu samosprávy tedy pro kraje. Jedná se o druhý ročník programu zřízeného usnesením vlády. Zájem o program stoupá, o čemž svědčí počet podaných žádostí, který se z loňských 7 zvýšil na 11. Oblasti žádostí se týkají především bezpečnosti seniorů, rozvoje občanských kompetencí seniorů, pořádání informačních a osvětových kampaní. Třetím dotačním titulem je Obec přátelská seniorům, který byl představen na předchozích zasedáních Rady.

Kladné hodnocení od minulých zasedání přinesl přehled projednávání legislativy týkající se seniorů, proto v něm bude Odbor 21 pokračovat. V diskusi představili svoje legislativní představy předsedové Rady seniorů RSDr. Zdeněk Pernes i Svazu důchodců Ing. Oldřich

Pospíšil. Diskuse se dále stočila k obecným problémům, kterým česká společnost čelí s ohledem na potřeby seniorů – vyřizování venkova, nedostupnost služeb – např. praktických lékařů a obecně zaměstnanců poskytovatelů sociálních i zdravotních služeb, což jsou problémy, které budou v příštích letech dále narůstat.

Od minulého zasedání schválila Rada per rollam Souhrnnou zprávu o plnění Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc za rok 2016. Po shrnutí personálních a organizačních změn na Odboru 21 a pro příští zasedání Rady bylo toto setkání ukončeno.

33. zasedání Rady (5. září 2017)

S prvním bodem programu vystoupil Mgr. Jan Mareš, zástupce ředitelky Odboru pro udržitelný rozvoj na Úřadu vlády. Představil dokument Strategický rámec Česká republika 2030 (dále jen „ČR 2030“), a jak je v něm uchopena problematika seniorů a stárnutí populace. Materiál ČR 2030, který byl schválen usnesením vlády v dubnu 2017, vznikl přibližně dva a půl roku. Překlápí výstupy z různých mezinárodních platforem do českého prostředí a současně zohledňuje světové mega-trendy, které ČR zasahují, i když někdy jen nepřímo. Pro Radu je nejvíce relevantní oblast č. 1 – Lidé a společnost, která se zabývá také seniory a stárnutím populace. Následná diskuse se věnovala především závaznosti dokumentu pro příští vlády a jeho praktické implementaci.

S druhým odborným příspěvkem vystoupil Prof. PhDr. Martin Potůček, CSc., MSc., aby zhodnotil činnost Odborné komise pro důchodovou reformu, jejímž je předsedou. Na všechny výstupy OK odkázal na její webové stránky, představil jen hlavní body – osm z deseti návrhů Komise se stalo součástí právního pořádku ČR. Obecněji se zamýšlel nad smyslem a možnostmi tohoto orgánu a na celkovém dopadu činnosti Komise za poslední čtyři roky – pozitivně hodnotil přerámování diskurzu a rozšíření veřejné diskuze za rámec toho, jak důchody zvyšují deficit státního rozpočtu – např. o důstojný život seniorů či narovnání transferu mezi rodinou a společností. V souvislosti s tím se také zvýšila úroveň informovanosti novinářů. Problematická je podle něj stále spolupráce s reprezentací napříč politickým spektrem, kdy zástupci politických stran nejsou v odborném dialogu příliš aktivní. Následná diskuse se věnovala valorizaci důchodů, kdy současná podoba diskriminuje seniory s nižšími starobními důchody, především ženy. Na konec Martin Potůček kritizoval nedostatečnou pozornost výzkumu a analýzám problematiky stárnutí i s ohledem na důchodový systém, na základě kterých by se vedla kvalitnější diskuse.

Ředitelka odboru rodinné politiky a politiky stárnutí, Dipl.-Pol. Jana Maláčová MSc bilancovala aktivity v oblasti politiky stárnutí. Schválených opatření je celkem 14, od zvýšení příspěvku na péči o 10 %, navýšení dotací na sociální služby, přes dlouhodobé ošetrovné, až po nový valorizační mechanismus. Mgr. Pavel Sulík z oddělení politiky stárnutí shrnul především faktické informace o dotačních titulech, tj. množství rozdělených financí, počet přihlášek a data dalších vyhlášení.

Pavel Sulík dále pokračoval informacemi o Ceně Rady pro seniory i mladší občany, kteří přispívají ke zlepšování kvality života starší populace. Cena je vyhlašována ve čtyřech kategoriích a Pavel Sulík představil Radě vítěze každé z nich. Oficiální předání ocenění proběhne na mezinárodní konferenci o stárnutí při příležitosti Mezinárodního dne seniorů (1. 10.), která proběhne 25. 9. v Černínském paláci. Konference je další aktivitou MPSV, která chce dostat tematiku stárnutí populace do širšího povědomí společnosti. Vedle dalšího Národního konventu (na téma dobrovolnictví a vzdělávání) plánuje MPSV také sérii událostí

v osmi obcích napříč republikou, tzv. Dny seniorů, které spojí osvětové příspěvky s kulturními vložkami pro místní seniory.

Pavel Sulík také shrnul vývoj dění v politice stárnutí na mezinárodní úrovni: jedním je činnost Evropské hospodářské komise. Zasedání její pracovní skupiny, která se zabývá stárnutím, probíhá jednou ročně, a zabývá se především Madridským akčním plánem pro problematiku stárnutí z roku 2002, který je každých pět let vyhodnocován. Poslední roky roste zájem o problematiku stárnutí a v rámci činnosti EHK jsou zdůrazňována tři témata: uznání schopností a potenciálu starších osob, podpora delšího pracovního života a schopnosti pracovat a zajištění důstojného stárnutí. Druhou úrovní je otevřená pracovní skupina pro problematiku stárnutí v OSN. I tato jednání probíhají jednou ročně, naposledy letos v červenci. Zde se dlouhodobě diskutuje, že z hlediska lidských práv starších osob je mezinárodní Madridský akční plán příliš slabý a nezávazný dokument a objevily se návrhy na mezinárodní úmluvu k tématu lidských práv starších osob, pro kterou ale zatím není dostatečná podpora.

Ke konci zasedání se do diskuse přihlásilo několik členů Rady: Mgr. Jan Lorman z organizace Život 90 upozornil na směrnici EU Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation neboli GDPR), která vstoupí v účinnost v květnu 2018 a dotkne se oblasti zpracování osobních dat v sociálních službách. Místopředsedkyně Rady Martina Štěpánková upozornila na výzkumnou zprávu „LGBT senioři/rky – neviditelná menšina: Situace stárnoucích leseb, gayů, bisexuálních a trans osob v České republice a perspektivy LGBT“, kterou zpracovala nevládní organizace PROUD a na které se podílela PhDr. Jaroslava Hasmanová Marhánková, Ph.D. ze Západočeské univerzity v Plzni a PhDr. et Mgr. Naděžda Špatenková z Univerzity Palackého v Olomouci. Nakonec byla krátce diskutována otázka očkování seniorů proti pneumokoku a cena vakcíny k dispozici.

Na závěr zasedání poděkovala Martina Štěpánková všem členům za jejich aktivity. Vzhledem k blížícím se volbám do Poslanecké sněmovny a tomu, že funkční období Rady se kryje s funkčním obdobím vlády, bylo toto poslední zasedání Rady v tomto funkčním období.

Prezentace a dokumenty na webových stránkách

Informace o Radě a o její činnosti jsou průběžně zveřejňovány na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (viz <http://www.mpsv.cz/cs/2897>).

Stránky Rady zahrnují informace o členech Rady, dokumenty týkající se činnosti Rady (statut, jednací řád, zápisy ze zasedání, výroční zprávy atd.), koncepční a další dokumenty a informace z oblasti v působnosti Rady. K dispozici je rovněž anglická verze stránek Rady, která obsahuje základní informace o Radě (viz <http://www.mpsv.cz/en/4538>).

V. Rozdělení dotací

Netýká se Rady vlády pro seniory a stárnutí populace.

VI. Zahraničí

Rada není členem žádné mezinárodní instituce. Její sekretariát spolupracuje s mezinárodními organizacemi (účast na jednání Otevřené pracovní skupiny pro stárnutí OSN, reportování

o plnění Madridského plánu), připravuje stanoviska k problematice stárnutí populace pro mezinárodní organizace (OSN, EU, Rada Evropy, OECD a další). Její sekretariát spolupracuje se zahraničními partnery zejména v rámci pořádání konferencí či přípravy stanovisek k problematice stárnutí populace.

VII. Výdaje v Kč za sledovaný rok

Náklady na činnost Rady včetně jejího sekretariátu jsou hrazeny z rozpočtu MPSV. Funkci sekretariátu Rady vykonávalo oddělení politiky stárnutí, rovněž v rámci své další činnosti. V rámci běžných provozních výdajů ministerstva jsou hrazeny náklady na občerstvení a administrativní činnost (telefon, tisk materiálů apod.), a to bez účetního rozlišení, zda jde o činnost ve prospěch Rady nebo MPSV. Jednání Rady se konají v prostorách MPSV. Členové Rady nemají nárok na odměnu za výkon funkce, jedná se o veřejnou funkci.

VIII. Plán činnosti a rozpočet

V roce 2018 bude Rada pokračovat v projednávání aktuálních problémů z oblasti stárnutí, informovat své členy tak, aby mohli tematiku seniorů a přípravu společnosti na stárnutí populace reflektovat ve své práci, a dávat podněty vládě či dalším institucím.

Na rok 2018 je navrženo pět zasedání. Plán činnosti Rady na rok 2018 bude projednán na 34. zasedání Rady. Jedná se o základní plán, který je možno průběžně a operativně měnit a doplňovat.

Předpokládaný program zasedání v roce 2018

- Projednání Výroční zprávy o činnosti Rady v roce 2017
- Plán činnosti Rady na rok 2018
- Informace o průběhu příprav nového strategického dokumentu pro období 2018–2022
- Informace MPSV: dotační programy, Národní konventy, mezinárodní úroveň, další plánované aktivity, relevantní legislativa
- Ustavení a informace z pracovních skupin Rady
- Projednání Souhrnné zprávy MZd ČR o opatřeních přijatých k plnění Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc a obdobná onemocnění na léta 2016 – 2019 za rok 2017
- další partikulární témata navržená jak členy Rady, tak MPSV; zhodnocení pokroku v oblastech, jež byly projednávány na Radě v minulých letech

Běžné náklady na činnost Rady jsou hrazeny z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí.

***

Výroční zpráva za rok 2017 byla projednána a schválena na 34. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace konaném dne 23. dubna 2018.